

Biuletyn Instytutu Pamięci Narodowej

nr 1 - 2/2010 Podhale zawiera m.in. artykuły:

- Gąsiorowski Teodor : Podhale w planach niemieckiego okupanta.
- Korcuć Maciej : Konfederacja Tatrzańska. Górska odpowiedź na „krzeptowszczyznę”.
- Golik Dawid : „Przyjaciel” spod Tatr.
- Korcuć Maciej : Zgrupowanie „Ognia”.
- Marecki Józef ks. : Działanie bezpieki wobec zakonów na Podhalu.
- Nowosadko Maria : Podhalańskie oazy : przestrzeń wolności.
- Szatkowski Wojciech : Bronisław Czech (1908-1944).

Dodatek do płyty - płyta DVD (sygn.221)

My Ogniove dzieci / reż. Tadeusz Pawlicki ; scen. Lech Antonowicz, Tadeusz Pawlicki ; zdj. Wojciech Ostapowicz ; muz. Mateusz Pospieszalski. - Film dokumentalny. - [Warszawa] : IPN, 1996. - 1 płyta wiz. (ok. 40 min) : dżw., 12 cm. – Współwyd. z: **Siła bezsilnych – OGIEN** / scen. Tadeusz Pawlicki.

Film jest spojrzeniem na powojenną historię majora Józefa Kurasia ps "Ogień".

Mówią o nim głównie jego żołnierze. Ogień na Podhalu, na podległym sobie terenie, występował w charakterze jedynej władzy państwowej, zmuszając PPR do działalności konspiracyjnej, a posterunki MO do zawieszenia działalności. Najbardziej spektakularnym osiągnięciem oddziału "Ognia" było rozbięcie w biały dzień, w środku miasta więzienia "św. Michała".

Siła bezsilnych – OGIEN – (45 minutowa rozmowa) program poświęcony Józefowi Kurasiowi pseudonim Ogień, dowódcy zgrupowania partyzanckiego Błyskawica. W historii Ognia odbijają się dzieje powojennej Polski. Do dzisiaj losy takich ludzi naznaczone są kłamstwem komunistycznej propagandy.

Dyskutują o tym: autor wydanej w podziemiu książki o Ogniu, historyk krakowskiego IPN autor opracowań o podziemiu na Podhalu, prezes Fundacji Pamiętamy.

(multimedia, czytelnia)

nr 3/2010 Dyskretny urok proletariatu zawiera m.in. artykuły:

- Spałek Robert : „Kredyt kierownictwa wyczerpuje się”. Zmiana władzy w grudniu 1970 r.
- Brzeziński Piotr : Na równi pochyłej : Gdyńska PZPR wobec kryzysu społeczno-ekonomicznego w latach siedemdziesiątych.
- Kuta Cecylia : Katolicy świeccy w dobie gierkowskiej.
- Musiał Filip : Osłabić Wojtyłę i opozycję. Wydział IV SB w Krakowie w latach 1975-1978.
- Sikorska-Kelus Urszula : Bibliotekarstwo z dreszczykiem.

Dodatek do numeru - płyta DVD (sygn.222)

*Oprac. Jolanta Janicka, Joanna Resakowska – nauczyciel bibliotekarz PBP RODN „WOM”
W Częstochowie*

Licencja Uznanie autorstwa Użycie niekomercyjne 3.0. Polska

Operacja Reszka / autor Włodzimierz Kuligowski ; reż. Ewa Pytka ; zdj. Piotr Bernat ; Scenogr. Marek Chowaniec. – Spektakl telewizyjny. – [Warszawa], 2009. – 1 płyta DVD (90 min) : dźwięk, kolor ; 12 cm.

Operacja Reszka to opowieść o intrydze peerelowskich służb bezpieczeństwa, obliczonej na zwabienie w pułapkę, a następnie likwidację Piotra Jeglińskiego, początkowo studenta historii na lubelskim KUL - u, skupiającego wokół siebie środowisko o antykomunistycznych poglądach, a następnie przebywającego w Paryżu emigranta politycznego, który położył wielkie zasługi dla organizacji i kolportażu prasy podziemnej w Polsce. Operacja przeciwko Jeglińskiemu należy do najbardziej bezwzględnych i zagadkowych w dziejach MSW.

(multimedia, czytelnia)

nr 4/2010 (numer poświęcony zbrodni katyńskiej) zawiera m.in. artykuły:

- Nieprzedawnione ludobójstwo / ze Sławomirem Kalbarczykiem i Witoldem Wasilewskim rozmawia Barbara Polak.
- Wasilewski Witold : Zachód a Katyń.
- Wasilewski Witold : Do końca nie znali swojego losu. Pogłoska i dezinformacja w obozach specjalnych NKWD.
- Persak Krzysztof : Ekshumacje katyńskie. Prace archeologiczno-ekshumacyjne w Charkowie, Katyniu i Miednoje w latach 1991-1996 i ich wyniki.
- Klecel Marek : Pisarze ścigani za Katyń.
- Zychowicz Krzysztof : Pisarze ścigani za Katyń.
- Wasilewski Witold : Zdzisław Jastrzębiec-Peszkowski. Harcerz, żołnierz, kapelan.

Dodatek do numeru - płyta DVD (sygn.220)

Zbrodnia bez kary / scen. i reż. Anna Pietraszek ; montaż Mirosław Jabłoński. – [Warszawa] : Instytut Pamięci Narodowej : Biuro Edukacji Publicznej, 2010. – 1 płyta DVD (51 min).

Film dokumentalny poświęcony zbrodni katyńskiej.

„Film nakręcony podczas polskiej wyprawy w Himalaje w 1939 r. został odnaleziony po 69 latach w Londynie - poinformowała PAP Anna T. Pietraszek z Biura Edukacji Publicznej IPN. To właśnie Pietraszek - alpinistka, dokumentalistka TVP i filmowiec pracujący w IPN - po 17 latach wytrwałych poszukiwań odnalazła ten film w archiwach Brytyjskiego Instytutu Filmowego (British Film Institute - BFI) w Londynie. Gdyby postępowanie Edwarda R. nie zostało uznane za zbrodnię komunistyczną... Pozostałym zomowcom wymierzono kary od 2,5 do 3 lat więzienia.

(multimedia, czytelnia)

nr 5-6/2010 (numer poświęcony harcerstwu) zawiera m.in. artykuły:

- Rysak Leszek : Początki harcerstwa.
- Piątkowski Sebastian : Harcerstwo polskie w okresie okupacji 1939-1945.
- Hauser Wojciech : Harcerstwo wobec rzeczywistości PRL.

Oprac. Jolanta Janicka, Joanna Resakowska – nauczyciel bibliotekarz PBP RODN „WOM”
W Częstochowie

Licencja Uznanie autorstwa Użycie niekomercyjne 3.0. Polska

- Kapusta Marcin : Harcerski Ruch Antykomunistyczny.
- Bartkowiak Przemysław, Koteluk Daniel : Cel : „socjalistyczna mentalność”. Indoktrynacja młodzieży w szeregach OH ZMP na terenie województwa zielonogórskiego.
- Podkowiński Tomasz : od Ruchu Zawiszackiego do Skautów Europy.

Dodatek do numeru - płyta DVD (sygn.227)

Oni szli szarymi szeregami / scen. i reż. Mariusz Malec, zdj. Tomasz Wójcik. - [Warszawa] : Instytut Pamięci Narodowej : Biuro Edukacji Publicznej, 2010. – 1 płyta DVD (85 min).

Film opowiada o wojennej historii Związku Harcerstwa Polskiego, działającego od 27 września 1939 r. pod konspiracyjną nazwą „Szarych Szeregów”. Film realizowano z myślą o współczesnej młodzieży, chcąc przybliżyć jej losy pokolenia dorastającego w czasie wojny i uczestniczącego w różnych formach walki z okupantami. Poczynając od najmłodszych, 12-14 letnich „Zawiszaków”, poprzez „Bojowe Szkoły”-przygotowujące do walki aż po „Grupy Szturmowe” stanowiące trzon Kedywu Armii Krajowej i prowadzące bezpośrednie działania zbrojne. Film zrealizowano w formule fabularyzowanego dokumentu. Oprócz relacji 15 żyjących jeszcze żołnierzy Szarych Szeregów”, w części fabularnej widzowie obejrzą głośne akcje tzw. małego sabotażu oraz walki: m.in. odbicia więźniów pod Celestynowem, obrony magazynu broni, zamachów itp. Szereg scen filmu nawiązuje do akcji spopularyzowanych przez książkę Aleksandra Kamińskiego „Kamienie na szaniec”.

(multimedia, czytelnia)

nr 7-8/2010 Polacy-Ukraińcy : trudna przeszłość zawiera m.in. artykuły:

- Klimecki Michał : Ojczyzna dwóch narodów : polsko-ukraińska wojna o Galicję Wschodnią (1918-1919).
- Karpius Zbigniew : Ukraiński sojusznik Polski w wojnie 1920 roku. Walka oddziałów Ukraińskiej Republiki Ludowej u boku Wojska Polskiego i ich dalsze losy.
- Kulińska Lucyna : Działalność terrorystyczna ukraińskich organizacji nacjonalistycznych w Polsce w okresie międzywojennym.
- Siemaszko Ewa : Bilans zbrodni.
- Kalbarczyk Sławomir : Martyrologia Polaków w więzieniu przy ulicy Łąckiego we Lwowie w latach II wojny światowej.
- Krajewski Kazimierz : Ukraińskie miejsca pamięci narodowej na terenie Polski.

Dodatek do numeru - płyta DVD (sygn.228)

Było sobie miasteczko... / scen. i reż. Tadeusz Arciuch, Maciej Wojciechowski ; lektor: Olgierd Łukaszewicz ; zdj. : Jan Paweł Pełech ; zdj. trickowe: Marcin Łaskawiec ; muz. Krzesimir Dębski ; dżw. Janusz Wiechowski, Marcin Kijo ; montaż: Grzegorz Liwiński. - Film dokumentalny. - Warszawa : Telewizja Polska, 2008. - 1 płyta DVD (50 min).

*Oprac. Jolanta Janicka, Joanna Resakowska – nauczyciel bibliotekarz PBP RODN „WOM”
W Częstochowie*

Licencja Uznanie autorstwa Użycie niekomercyjne 3.0. Polska

Autorzy przywołują w filmie okoliczności zagłady Kisielina na Wołyniu. W lipcu i sierpniu 1943 r. doszło tam to prawdziwej rzezi - Ukraińcy zamordowali wówczas ponad 600 mieszkańców miasteczka. Historię tę udokumentował Włodzimierz Sławosz Dębski w książce "Było sobie miasteczko. Opowieść wołyńska". Ta drobiazgowa monografia zawiera także listy pomordowanych. W materiale Tadeusza Arciucha i Macieja Wojciechowskiego o Kisielinie opowiadają m.in. członkowie rodziny Dębskich oraz Ukraińcy - obecni mieszkańcy osady. Relacjom o dawnym i współczesnym Kisielinie towarzyszy muzyka Krzesimira Dębskiego z oratorium "Kres Kresów". Film jest nie tylko opowieścią o Polakach z Kisielina. To także refleksja nad zagładą polskich Kresów, ich bogatej kultury i tradycji, nad trudnym dziedzictwem tej zagłady.

((multimedia, czytelnia)

nr 9-10/2010 (numer poświęcony „Solidarności”) zawiera m.in. artykuły:

- Kamiński Łukasz : Dekada Solidarności”
- Dąbrowski Marcin : Zaczęło się w lipcu. Strajki 1980 roku na Lubelszczyźnie.
- Kazański Arkadiusz : Sierpień `80 w Gdańsku.
- Błażejewska Justyna : Drukarnia – duża szpilka, która kłuje.
- Pleskot Patryk : Zerkając na Moskwę.
- Majchrzak Grzegorz : Radio „Solidarność” w czasie „karnawału”.
- Jarska Natalia : „Szkoła ma służyć dziecku”. Solidarność nauczycielska 1980-1981.
- Żaryn Jan : Kościół katolicki a „Solidarność” w latach 1980-1981.

Dodatek do numeru - płyta DVD (sygn. 229)

Robotnicy `80 / realiz. Michał Bukojemski, Andrzej Chodakowski. – Film dokumentalny. – [Warszawa] : Wytwórnia Filmów Dokumentalnych, 1980. - 1 dysk optyczny (ok. 35 min): dżw., cz.-b., 12 cm.

Film „Robotnicy `80” to relacja z przebiegu akcji strajkowej i sierpniowych negocjacji Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego z przedstawicielami Komisji Rządowej. Mikrofon i kamera na sali obrad pozwoliły zarejestrować najbardziej dramatyczne chwile wydarzeń, lecz również pokazać nową jakość, którą reprezentuje w negocjacjach strona robotnicza.

((multimedia, czytelnia)

nr 11/2010 (numer poświęcony relacjom polsko-żydowskim) zawiera m.in. artykuły:

- Gałęziowski Marek : Spadkobiercy Berka Joselewicza. Żydzi w legionach Polskich.
- Berendt Grzegorz : Polscy Żydzi wobec komunizmu przed Zagładą.
- Grabowski Waldemar : Rada Pomocy Żydom „Żegota” w strukturach Polskiego Państwa Podziemnego.

Oprac. Jolanta Janicka, Joanna Resakowska – nauczyciel bibliotekarz PBP RODN „WOM”
W Częstochowie

Licencja Uznanie autorstwa Użycie niekomercyjne 3.0. Polska

- Gasztold-Señ Przemysław : Powolna odwilż. Stosunki polsko-izraelskie w latach 1980-1990.
- Berendt Grzegorz : Polacy i Żydzi w roku 1956 oczami Samuela Majzelsa.

Dodatek do numeru (broszura) : *Niepodległościowcy – Zofia i Stefan Korbońscy* – wypożyczalnia sygn. 79670, 79671

Dodatek do numeru - płyta DVD (sygn.230)

Historia Kowalskich / reż. Maciej Pawlicki, Arkadiusz Gołębiowski ; scen. Maciej Pawlicki, Arkadiusz Gołębiowski ; zdj. Tomasz Madejski, Adam Palenta ; muz. Marcin Pospieszalski. - Film dokumentalny fabularyzowany. - [B.m.] : Picaresque, 2009. - 1 dysk optyczny DVD (85 min) : dźwięk., : kolor. - Współwyd. na dysku wraz z filmem **Sarid** / scen. i reż. Zbigniew Gajzler ; zdj. Andrzej Jaroszewicz, Witold Szulc, Tomasz Samusioneck ; muz. Michał Lorenc. - Film dokumentalny. - Macro-Film, 2005.

Historia Kowalskich to film o polskiej rodzinie z Ciepłowa, zamordowanej w grudniu 1942 r. za udzielenie schronienia sąsiadom – Żydom.

Film jest próbą fabularnej rekonstrukcji życia miasteczka Ciepłowa koło Radomia, a zwłaszcza żyjących w symbiozie dwóch społeczności: polskiej i żydowskiej.

To wstrząsająca i kompletnie nieznaną światu, ale także nieznaną dzisiejszej opinii publicznej w Polsce historia wielu polskich rodzin, wielu Kowalskich, którzy, by ocalić swych sąsiadów, polskich Żydów, narażali życie własnych dzieci.

Konstrukcja filmu oparta jest na relacjach naocznych świadków tragedii, członków rodzin zamordowanych, a także fabularnej inscenizacji tamtych zdarzeń.

Reżyser Maciej Pawlicki podkreśla, że głównym powodem pokazania tej historii jest niewiedza w naszym państwie i poza jego granicami o poświęceniu Polaków w ratowaniu Żydów.

Sarid - po hebrajsku znaczy - ocalony. Alexander Bartal-Bicz, jako jedyny ze swojej rodziny przeżył pogrom pabianickich Żydów. Film stanowi zapis jego wspomnień z czasów wojny od uwięzienia w odizolowanej dzielnicy rodzinnego miasta, przez pobyt w łódzkim getcie, aż po wywózkę do obozu pracy w Mauthausen. Bartal opisuje warunki panujące w zamkniętych dzielnicach, trudną walkę o przeżycie i politykę Niemców, którzy stopniowo mordowali pabianiczanie pochodzenia żydowskiego. Opowieść zaczyna się w roku 1939, kiedy to wraz z matką, ojcem i młodszym bratem trafił do getta założonego w Pabianicach. Relacjonuje jego likwidację, w 1941, gdy część ludności została zgromadzona na placu i zamordowana, część rozstrzelana w Chełmnie nad Nerem, a część przeniesiona do getta w Łodzi. Opowiada losy swoich bliskich. Matkę i brata po raz ostatni widzi żywych latem 1944 po zniszczeniu łódzkiego getta na rampie obozu Auschwitz. Ojciec zginął w austriackim obozie Mauthausen, ostatnim przystanku wojennej tułaczki Alexandra.

Historię Bartala uzupełniają wspomnienia jego żony Avivy Radoszyckiej, oraz Cwiji Cohen i Morisa Glassa, cudem ocalałych z zagłady, która zmiotła z powierzchni ziemi dziewięćdziesięciotysięczną społeczność żydowską Pabianic.

(multimedia, czytelnia, wypożyczalnia)

*Oprac. Jolanta Janicka, Joanna Resakowska – nauczyciel bibliotekarz PBP RODN „WOM”
W Częstochowie*

Licencja Uznanie autorstwa Użycie niekomercyjne 3.0. Polska

nr 12/2010 Grudzień '70 zawiera m.in. artykuły:

- Cenckiewicz Sławomir : Gdańsk`70. Zbrodnia nie ukarana i bitwa o pamięć.
- Brzeziński Piotr : Gdyński Grudzień`70.
- Paziowski Michał : Szczecin`70.
- Drabik Sebastian : Krakowscy robotnicy w grudniu 1970 roku.
- Brzeziński Piotr : Ballada o Janku Wiśniewskim.
- Miedziński Paweł : „Zjedz obiad, najedz się, wieczorem czeka cię robota”. Nocne pogrzeby szczecińskich ofiar Grudnia`70

Dodatek do numeru - płyta DVD (sygn.231)

Czarny Czwartek Gdynia '70, dlaczego? / scen. i realiz. Irena Siedlak ; zdj. Marek Gąsecki, Jerzy Petrycki. - Gdynia : Nordfilm, 2010. - 1 dysk optyczny DVD (40 min) : dźwięk., kolor.; 12 cm.- Film dokumentalny.

Film „Czarny Czwartek Gdynia '70, dlaczego?”, zrealizowany specjalnie dla Instytutu Pamięci Narodowej, odsłania najbardziej wstrząsający fragment grudniowej tragedii na Wybrzeżu - okoliczności i przebieg masakry w Gdyni, zbiorowego morderstwa popełnionego na bezbronnych, niewinnych ludziach przez wojsko i milicję uprawnione do użycia broni palnej przez komunistyczną władzę. W filmie wykorzystano po raz pierwszy relacje lekarzy, którzy 17 grudnia 1970 roku w dwóch gdyńskich szpitalach walczyli o życie ciężko rannych mieszkańców miasta. Ich świadectwo, jak również wspomnienia innych uczestników gdyńskiego dramatu, pozwalają z bliska, z niemal kliniczną dokładnością przyjrzeć się przerażającym faktom. Prócz zdjęć dokumentalnych, zaletą filmu jest wykorzystanie wielu ujęć z planu filmu fabularnego *Czarny Czwartek* w reżyserii Antoniego Krauze, który stanowi wierną rekonstrukcję gdyńskiej tragedii.

(multimedia, czytelnia)

Numer dodatkowy Janusz Kurtyka 1960-2010 zawiera m.in. artykuły:

- Wolność i prawda – przemówienie przygotowane przez Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego na uroczystości 10 kwietnia 2010 roku.
- Zginęli w drodze do Katynia.
- Janusz Kurtyka – Katyń.
- Wspomnienia.
- Kurtyka Janusz : Wciągnęła mnie rzeczywistość.
- Kurtyka Janusz : Polska 1944-1956 : z dziejów agonii i podboju.
- „Powinniśmy tak działać, jakby Powstanie Warszawskie wygrało” – z prof. Januszem Kurtyką, prezesem IPN rozmawia Józef Darski.
- Wykaz publikacji naukowych dr. hab. Janusza Kurtyki.

Dodatek do numeru - płyta DVD (sygn. 226)

Janusz Kurtyka / scen. i reż. Mirosław Jabłoński, Jan M. Ruman. - [Warszawa] : Instytut Pamięci Narodowej : Biuro Edukacji Publicznej, 2010.

Oprac. Jolanta Janicka, Joanna Resakowska – nauczyciel bibliotekarz PBP RODN „WOM”
W Częstochowie

Licencja Uznanie autorstwa Użycie niekomercyjne 3.0. Polska

Film dokumentalny poświęcony Januszowi Kurtyce-tragicznie zmarłemu prezesowi IPN-u. Wykorzystano: film o wizycie w USA; materiał sprzed siedziby IPN; materiały z mszy św. i pogrzebu.
(multimedia, czytelnia)

*Oprac. Jolanta Janicka, Joanna Resakowska – nauczyciel bibliotekarz PBP RODN „WOM”
W Częstochowie*

Licencja Uznanie autorstwa Użycie niekomercyjne 3.0. Polska

- Oprac. Jolanta Janicka, Joanna Resakowska – nauczyciele bibliotekarze Publicznej Biblioteki Pedagogicznej RODN „WOM” w Częstochowie 20
- Gałęzowski Marek : Socjaliści w walce z Niemcami. Konstanty Jagiełło i Szymon Joffe.
- Łysakowski Piotr : Mord na profesorach lwowskich – lipiec 1941. W siedemdziesiąt rocznicę zbrodni.

Dodatek do numeru - płyta DVD (sygn.239)

Podśluchane życie / reż. i scen. Krystyna Mokrosińska ; zdj. Tomasz Kowalewski ; oprac. muz. Joanna Badełek ; producent Ryszard Urbaniak. - Film dokumentalny. - TVP S.A. : Instytut Pamięci Narodowej, 2009. - 1 dysk optyczny DVD (52 min) : dźwięk, kolor ; 12 cm.

"Podśluchane życie" to film o wartościach, o których coraz częściej zapominamy. Tak jak niewiele osób w Polsce pamięta jeszcze, kim był Jan Józef Lipski.

Film ukazuje portret Jana Józefa Lipskiego (1926 – 1991), historyka literatury, działacza opozycji demokratycznej w PRL oraz senatora I kadencji. Przedstawia materiały propagandowe zapisane na taśmach filmowych PKF i DTV, ówczesne komentarze w kontrolowanej przez państwo prasie, radiu telewizji, wykorzystuje tajne raporty SB dotyczące działalności Jana Józefa Lipskiego, filmowe taśmy operacyjne, materiały z podsłuchów - składające się na kilkadziesiąt lat trwające operacyjne działania aparatu bezpieczeństwa wobec jednego człowieka. Kiedy J.J. Lipski zmarł, odmówiono mu pogrzebu katolickiego, choć wzięło w nim udział czterech księży m.in. ojciec Jacek Salij i ks. Adam Boniecki. Na pogrzebie zgromadzili się ludzie, którzy wiedzieli, że to był człowiek ewangeliczny w swoim myśleniu, odwadze, prawdzie – wspomina przed kamerą ks. Boniecki.

(multimedia, czytelnia)

nr 8-9/2011 *Wojsko Polskie* zawiera m.in. artykuły:

- Wywiłł Przemysław : Działania militarne w wojnie obronnej po 17 września 1939 roku.
- Sudoł Tomasz : Zbrodnie Wehrmachtu na jeńcach polskich we wrześniu 1939 roku.
- Gretzyngier Robert, Matusiak Wojtek : Udział Polaków w Bitwie o Anglię.
- Kosiński Paweł : Niemiecki obraz polskich partyzantów.
- Grabowski Waldemar : Armia Krajowa.
- Lubecka Joanna : Dwa światy w więziennych teczkach.
- Krajewski Kazimierz : Ostatni żołnierze II Rzeczypospolitej – Żołnierze Wyklęci.

Dodatek do numeru - płyta DVD (sygn.240)

General „Gryf”. Robiłem dobrą robotę / scen. i reż. Arkadiusz Gołębiowski ; zdj. Arkadiusz Gołębiowski, Jacek Niewadzi ; muz. Marcin Pospieszalski, Andrzej Dziubek, De Press. - Film dokumentalny ; producent Kancelaria Prezydenta RP. -

Oprac. Jolanta Janicka, Joanna Resakowska – nauczyciel bibliotekarz PBP RODN „WOM”
W Częstochowie

Instytut Pamięci Narodowej, 2011. - 1 dysk optyczny DVD (30 min) : dźwięk, kolor ; 12 cm.

Film, zrealizowany na życzenie Śp. Prezydenta Rzeczypospolitej Lecha Kaczyńskiego i przy ogromnym wsparciu Szefa Jego Kancelarii, Śp. Ministra Władysława Stasiaka, pozwala nam dotknąć mentalności tamtego pokolenia, urodzonego i wychowanego w atmosferze wolności i niezawisłego Państwa, poprzez człowieka, który nie został skażony deprawacją PRL-u, który nie cenzuruje swojego myślenia ani nie boi się prezentować wiernej oceny rzeczywistości, której doznawał w swoim przeszło 91-letnim życiu, pełnym niezwykłych, wielokrotnie ekstremalnych doświadczeń i przeżyć. To pokolenie przygotowano do odpowiedzialności za to z tak wielkim trudem i niezmierną ofiarą odzyskane Państwo. Odbudowane na gruzach trzech zaborów, w ciągu niespełna osiemnastu lat potrafiło zbudować dobrze funkcjonującą administrację, scałić prawo, zbudować infrastrukturę niezbędną dla jego funkcjonowania i obronności: gmachy publiczne, porty, Centralny Okręg Przemysłowy, koleje, które słynęły z jakości i punktualności, stworzyć armię i wychować młodzież. O tym wychowaniu tak mówi bohater filmu, generał Gryf, Janusz Brochwicz Lewiński, który do dziś praktykuje tamte wartości i którymi zaimponował Brytyjczykom:

„Wychowywano nas na rycerzy. Od wielu wieków wymagano od rycerzy odwagi, szlachetności oraz opieki nad słabszymi; w czasie pokoju pracy nad polepszeniem dobrobytu Polski, a w czasie wojny stawania bez wahania bohatersko na polu walki, nawet do ofiary życia dla Ojczyzny. Oznaczało to codziennie i stale być człowiekiem honoru, dziś pojęcie prawie zapomniane”.

(multimedia, czytelnia)

nr 10/2011 (numer poświęcony prymasowi Stefanowi Wyszyńskiemu) zawiera m.in. artykuły:

- Ks. Piotr Nitecki : Prymas Wyszyński a nurty teologiczne z początku XX wieku.
- Ks. Antoni Poniński : Ewangelia kontra ideologie. Pogląd kardynała Wyszyńskiego na niektóre problemy społeczno-polityczne.
- Jan Żaryn : Prymas Wyszyński w perspektywie zmagania o niepodległość.
- Łysakowski Piotr : Prymas Wyszyński – twórca polsko-niemieckiego dialogu i pojednania.
- Paweł Skibiński : Co zawdzięczamy prymasowi Wyszyńskiemu?

Dodatek do numeru - płyta DVD (sygn.241)

Uwięziony Prymas / reż. Paweł Waldan ; zdj. Lesław Skuza ; muz. Andrzej Krauze. - Film dokumentalny. - TVP S.A, 2003. - 1 dysk optyczny DVD (55 min) : dźwięk, kolor ; 12 cm.

Uwięziony prymas to film dokumentalny Telewizji Polskiej wyemitowany w 2003 roku, którego reżyserem jest Paweł Waldan. Oparty został w głównej mierze na kazaniach i wypowiedziach Stefana, kard. Wyszyńskiego oraz na raportach

*Oprac. Jolanta Janicka, Joanna Resakowska – nauczyciel bibliotekarz PBP RODN „WOM”
W Częstochowie*

Licencja Uznanie autorstwa Użycie niekomercyjne 3.0. Polska

pracowników Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego. Zestawienie dwóch niezależnych źródeł archiwalnych filmu daje widzowi rzetelny obraz przyczyn, okoliczności oraz losów uwięzionego Prymasa. Dzięki wspomnieniom ks. kard. Wyszyńskiego cytowanych w filmie (większość została zaczerpnięta z Zapisków Więziennych) odbiorca dostrzega doskonałą wewnętrzną sylwetkę Prymasa. Notki służbowe oficerów politycznych głąszą harmonię sacrum, co wyraża się w suchym, monotonnym przekazie informacji. Film w sposób chronologiczny przedstawia wycinek historii Kościoła w Polsce w latach 1952 – 1956. Przed widzem wyłaniają się 2 światy: świat partii PZPR oraz Episkopatu Polski z Prymasem na czele.
(multimedia, czytelnia)

nr 11-12/2011 (*numer poświęcony czasom stanu wojennego*) zawiera m.in. artykuły:

- Barbara Fedyszak-Radziejowska : O przemocy, która staje się akceptowaną normą. Stan wojenny, 13 grudnia 1981 roku.
- Ks. Piotr Nitecki : Jan Paweł II w obliczu stanu wojennego.
- Grzegorz Wołk : Internowanie działaczy opozycji w stanie wojennym.
- Ligarski Sebastian, Majchrzak Grzegorz : „Ogniwo frontu ideologicznego”. Polskie Radio i Telewizja oczami komisarzy wojskowych w stanie wojennym.
- Ligarski Sebastian, Majchrzak Grzegorz : Czystki w środowisku dziennikarskim.

Dodatek do numeru - płyta DVD (sygn.242)

Video niekontrolowane / scen. i reż. Anna Ferens; zdj. Grzegorz Ruzik, Andrzej Adamczak; dźwięk. Piotr Nykowski; montaż Aleksandra Gruzziel. - Film dokumentalny. - TVP S.A, 2009. - 1 dysk optyczny DVD (50 min) : dźwięk., kolor ; 12 cm.

Tytuł filmu dokumentalnego Anny Ferens nawiązuje do znanej wszystkim Polakom komedii Stanisława Barei oraz do popularnego wówczas w Polsce procederu podsłuchu telefonicznego. Pokazuje obraz rzeczywistości, w jakiej po wprowadzeniu stanu wojennego znalazły się polskie media. Poprzez wstrząsające zdjęcia archiwalne, fragmenty kabaretów, oraz wspomnienia aktywnych wówczas i cenionych do dziś postaci, obserwujemy działalność konspiracyjną oraz walkę niezależnych polskich mediów z komunistyczną propagandą i cenzurą. Widzimy ryzyko na jakie narażali się dziennikarze, a także poznajemy interesujące metody rozpowszechniania tajnych materiałów informacyjnych.

(multimedia, czytelnia)

*Oprac. Jolanta Janicka, Joanna Resakowska – nauczyciel bibliotekarz PBP RODN „WOM”
W Częstochowie*

Licencja Uznanie autorstwa Użycie niekomercyjne 3.0. Polska

